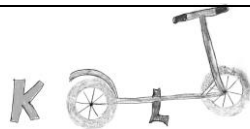

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ZŠ A MŠ KOLODĚJE

Mgr. Zdeněk Dolanský
2022/2023

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ a MŠ KOLODĚJE – 2022/2023

Cíl

Tento dokument je zaměřen zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. MPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků. MPP je zpracováván na školní rok 2022/2023 a byl projednán úvodní pedagogickou radou

Obsah

Úvod

Vytýčení sociálně patologických jevů

Záměr minimálního preventivního programu

Charakteristika školy

Analýza současného stavu ve škole

Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Spolupráce s rodiči

Vzdělávání pedagogů

Metody práce

Jednorázové a další aktivity

Řešení přestupků

Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Harmonogram programu ve školním roce 2020/2021

Závěr

Úvod

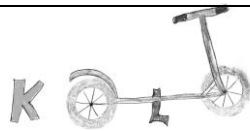
Drogy a jiné sociálně patologické jevy se dotýkají i děti, které navštěvují základní školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době školní docházky a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

V tomto věku patří žáci k nejhroženější skupině, a proto i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů, za pomoci různých subjektů.

Vytýčení sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- drogové závislosti, alkoholismus, kouření
- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- záškoláctví
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus

Základní škola a mateřská škola Koloděje

Lupenická 20, Praha 21, 190 16

tel.+fax: 281 970 016, e-mail: zskolodeje@email.cz

Záměr minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům.

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy.

Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Naše škola se věnuje dětem s vadami učení a chování a pomáhá jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti.

Důraz je položen na informovanosti žáků v hodinách prvouky, vlastivědy, přírodovědy a dalších předmětech.

Charakteristika školy

Jsme základní škola s právní subjektivitou. Pracujeme podle vlastního vzdělávacího programu Základní školy Koloděje, schváleného pedagogickou radou. V současné době navštěvuje základní školu okolo 115 žáků a 68 dětí předškolního věku.

Analýza současného stavu ve škole

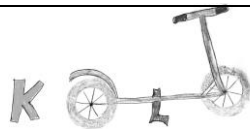
K posouzení problematiky slouží především výborná osobní znalost dětí i jejich rodičů, znalost sociálního zázemí většiny rodin, dále využíváme metod řízeného rozhovoru, které ukazují na informovanost žáků o sociálně patologických jevech, možný výskyt návykových látek na škole i mimo ni, vlastní názor na návykové látky a znalost možností pomoci.

O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů se i bránit. Co se týká alkoholu a kouření, žáci vědí o možných následcích, ale dokud bude současný stav okolím tolerován, ani prevence nebude všemocná.

Nejednotný názor mají starší žáci na marihuanu jako drogu. Nepočítají ji za něco návykového a nebezpečného. Je nutné se žáky mluvit otevřeně, bez zastrašování.

Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu jsou externí agentury. Za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídá přímo ředitel školy, protože při malém počtu pedagogů je jmenování protidrogového koordinátora zbytečné. Ředitel školy také připravuje Minimální preventivní program, projednává ho na pedagogických radách a garantuje jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče (při třídních schůzkách), žáci (v hodinách rodinné výchovy) a prostřednictvím školního webu i široká veřejnost. V minulých letech jsme nejvíce spolupracovali s agenturou FILIA, v posledních letech i letos využíváme jiné externí školitele – např. JULES A JIM, o.s., se kterými jsme opakovaně spolupracovali na projektu v rámci grantové výzvy Zdravé město Praha - projekt CHCEME BÝT ZDRAVÍ nebo několikaletý projekt ŘÍKÁME NE RIZIKOVÉMU CHOVÁNÍ... Aktivně spolupracujeme i s MP a PČR a využíváme jejich kurzů – např. dopravní výchova.

Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci Minimálního preventivního programu na škole. Problémy spojené s drogami a dalšími sociálně patologickými jevy jsme zatím řešit nemuseli, ale bylo by zapotřebí, pak je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Rodiče jsou informováni o situaci na škole i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy, webech jednotlivých tříd a facebooku školy, třídních schůzkách a prostřednictvím některých článků v Kolodějských novinách.

Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci svých možností zúčastní aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů. Škola jim poskytne nabídku programů seminářů a školení zabývajících se touto tematikou.

Metody práce

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Některé používané metody práce:

- výklad (informace)
- samostatná práce (slohové práce na určená témata, referáty, informace za tisku...)
- besedy, diskuse
- sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání
- párová, skupinová práce ve třídě

Na prvním stupni je v hodinách prvouky a přírodovědy hlavně kladen důraz na nebezpečí kouření a používání alkoholických nápojů. Děti jsou informovány o možném zneužívání léků a orientačně o jiných drogách. Cílem je vybudování preventivních ochranných kompetencí, k čemuž jsou hlavně využívány sociální hry, ve kterých se děti učí obhajovat svůj názor, řešit konflikty ve třídě, trénovat způsob odmítání, využívají i formy samostatných projektů za použití dostupné literatury.

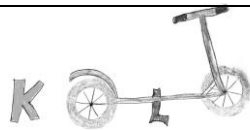
Jednorázové a další aktivity

Aktivity, které se opakují: např., sportovní den ředitele školy, olympiády, škola na kolech ve spolupráci s MP, vánoční jarmark atd. Probíhají a budou probíhat besedy s odborníky podle možností školy a momentální nabídky akcí.

Žáci musí vědět, kam se mohou obrátit se svými dotazy nebo kde získají potřebné informace. Vědí, že si mohou pohovořit o svých problémech s jakýmkoli pedagogem školy.

Volnočasové aktivity

Škola spolupracuje s externími organizacemi Agentura Kroužky, Sportovní a jazyková škola, Hnutí Sosák a individuálními lektory. Díky tomu pracuje na škole velké množství kroužků, které nabízejí širokou zájmovou škálu a jsou jedním z opatření k minimalizaci sociálně – patologických jevů.

Základní škola a mateřská škola Koloděje

Lupenická 20, Praha 21, 190 16

tel.+fax: 281 970 016, e-mail: zskolodeje@email.cz

Řešení přestupků

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, týkající ho se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude toto klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení Policii ČR

Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství

- krajská protidrogová koordinátorka
- pedagogicko - psychologická poradna
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem

Oblast zdravotnictví

- dětský lékař
- spolupráce při realizaci protidrogové prevence

Oblast sociálních věcí

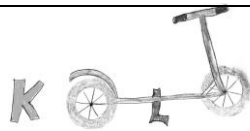
- sociální odbor, kurátoři

Policie ČR, Městská policie

- Služba kriminální policie - oddělení nezletilých
- využit lektorských služeb policistů v oblasti sociálně patologických jevů

Obecné cíle, kterých chceme dosáhnout ve všech tématech primární prevence:

- zajistit odborné a průběžné vzdělávání pedagogického sboru (dle pokynů MŠMT)
- preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování
- spolupracovat a zapojovat se do projektů – akcí realizovaných jinými odbornými subjekty
- realizovat nabídku mimoškolních volnočasových aktivit v návaznosti na programy a výuku školy – zajímat se o svět mladých lidí
- udržovat dobré vztahy mezi rodinou a školou
- v případě zájmu nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost
- zapojovat rodiče do aktivit školy

Konkrétní cíle, kterých chceme dosáhnout:

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku
- předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace drog
- oddálit první kontakt s návykovými látkami,
- podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nekolují „zažité“ mýty o drogách
- žáci mají reálný obraz „světa drog“ – znají negativa i pozitiva OPL
- počet experimentů s drogou je nižší oproti standardu – normálu
- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich nápadů a potřeb
- žáci vyhledávají pravidelné zájmy a činnosti mimo školu (kroužky, sport...)
- škola za spoluúčasti žáků pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity
- žáci se aktivně zapojují do protidrogové prevence
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli
- žáci jsou dobře informováni a vědí na koho se v případě potíží obrátit

2. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů

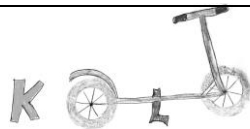
Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové
- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a skrytých místech školy (např. dozorem)
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
- šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích, apod.

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nebují šikana
- žáci mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- žáci mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety,...)
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- žáci se zajímají o multikulturní společnost a postoje (rasismus, xenofobie...)
- žáci vědí, že existují i různá náboženství a kultury
- v případě zájmu dostanou žáci dostatek informací o rizicích extremistických organizací, ideologií, sekt...

- žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení
- žáci jeví zájem o návštěvy odborníků

3. Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění,

Prevence sexuálního zneužívání a týrání - sexuální výchova

Cíle:

- předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrállost, antikoncepce, potraty, ...
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska..
- předcházet rizikům souvisejících s tělesnými a psychickými změnami – porozumění a péče o své tělo - ducha, informace o přirozených vývojových změnách, gynekologie, sexuologie a venerologie, ...
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sexuálního zneužívání, pornografie, znásilnění, ...
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc – pohlavní styk, odlišnosti obou pohlaví, homosexualita, úchylnky, ...
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům (první vztahy - lásky, růst a změny sekundárních pohl. znaků, ...)

Ukazatele úspěchu:

- žáci lépe rozumí svým citům a tělesným změnám – nestydí se za ně...
- žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- žáci mají dostatek informací o zodpovědnému postoji k lásce, partnerství a přátelství
- žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství...
- žáci se orientují v problematice sexuální výchovy, vědí na koho se obrátit s problémy apod.
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli

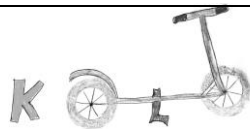
4. Prevence kriminality a delikvence (dle pokynu MŠMT), právní odpovědnost

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus, ...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace a zasazovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty (např. policií, ...)
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti - dětská práva, Chartu práv dítěte, Ústavu ČR apod.
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

Ukazatele úspěchu:

- žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení
- žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- žáci vědí, na koho se s důvěrou obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy

5. Prevence záškoláctví

Cíle:

- udržet nulovou hladinu neomluvených zameškaných hodin
- posilovat hodnotu vzdělání
- postupovat podle školního řádu a pokynů MŠMT při řešení neomluvené školní docházky (od třídního učitele, výchovného poradce, rodiče, oddělení sociálně právní ochrany dětí až po policii)
- spolupracovat s jinými subjekty na dodržování povinné školní docházky (sociální odbor, policie)

Ukazatele úspěchu:

- počet zameškaných neomluvených hodin je nízký
- žáci jeví zájem o výuku a jiné školní aktivity - cítí potřebu vzdělání
- škola má dobré vztahy s úřady a jinými subjekty
- škola má vypracovaný plán a postupy, jak řešit neomluvenou docházku

6. Zdravý životní styl

Prevence vzniku poruch příjmu potravy

Ekologie

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres, ...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita, ...
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému

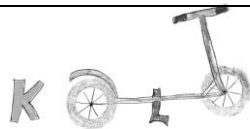
Ukazatele úspěchu:

- žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat...
- žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- žáci znají negativa a pozitiva různých stylů života
- žáci přemýšlí o vlivu medií a reklamy na jejich život a mají potřebu o tom diskutovat
- žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

7. Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

Cíle:

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, Reality show, výherní automaty, sázení, ...
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling, ...

Základní škola a mateřská škola Koloděje

Lupenická 20, Praha 21, 190 16

tel.+fax: 281 970 016, e-mail: zskolodeje@email.cz

- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)

Ukazatele úspěchu:

- žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování
- žáci nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů

Činnosti nutné k dosažení cíle

Do minimální prevence je zapojen každý pedagogický pracovník naší školy a to v činnosti výchovné či vzdělávací.

Harmonogram programu na školní rok 2022/2023

1. Volnočasové aktivity žáků

V tomto školním roce navštěvuje zájmové kroužky většina dětí naší školy, některé děti využívají i více kroužků /celoročně/.

2. Zapojení do preventivního projektu Policie ČR

téma: bezpečnost dětí, doprava

3. Zapojení do preventivního projektu Městské policie

Spolupráce opět proběhne v rámci akce Škola na kolech, v jednání je kynologická přednáška

4. Preventivní program agentury Jules a Jim – ŘÍKÁME NE RIZIKOVÉMU CHOVÁNÍ a návazný program JSME VŠICHNI KAMARÁDI

Komplexní a dlouhodobá všeobecná primární prevence probíhající ve všech třídách, zaměřena především na podporu dobrých vztahů ve třídě a na prevenci aktivního a pasivního kouření. Semináře probíhají na bázi aktivního učení s prvky zážitkové pedagogiky a kritického myšlení.

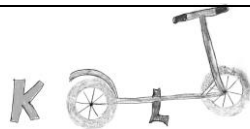
Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců. Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Toto chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.

Mgr. Zdeněk Dolanský
ředitel školy

PŘÍLOHY:

- Krizový plán školy
- Program proti šikanování

Základní škola a mateřská škola Koloděje

Lupenická 20, Praha 21, 190 16

tel.+fax: 281 970 016, e-mail: zskolodeje@email.cz

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Cílem krizového plánu je eliminovat či minimalizovat škody v případě, kdy dojde k projevům rizikového chování ve školním prostředí. Jde o pomocný manuál pro všechny pracovníky školy. V krizovém plánu jsou popsány postupy, kterými se pedagogičtí pracovníci řídí v případě nastalých situací.

(Zpracováno dle Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky - alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobící ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací či rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

1. Šikana, kyberšikana

a. Postup řešení

- i. rozhovor s obětí / oběťmi
- ii. rozhovor s agresorem / agresory
- iii. nalezení svědka / svědků
- iv. zajištění ochrany obětí / obětí
- v. jednání s rodiči dotčených žáků
- vi. ze všech jednání pořizovat zápis s podpisy zúčastněných.
- vii. pro potrestání agresora/ů využívat výchovných opatření školního řádu
- viii. při opakované šikaně nahlásit odboru sociální ochrany dítěte a policii

b. Prevence

- i. práce se třídou
- ii. při pokročilé šikaně konzultovat a řešit i s metodikem prevence Prahy 9

2. Návykové látky

a. Postup řešení přijde-li žák pod vlivem návykové látky

- i. je-li žák pod vlivem návykových látek, zavoláme záchrannou službu
- ii. informuji ředitele školy, který okamžitě kontaktuje zákonného zástupce a PČR
- iii. provedeme šetření ve třídě za účelem zjištění situace mezi spolužáky
- iv. po příchodu zákonného zástupce do školy, informujeme ho o dané situaci a navrhneme řešení (odbornou pomoc)
- v. přestupek ohodnotíme v souladu se školním řádem

b. Postup řešení v případě, že žák požije návykovou látku ve škole

- i. pokud žák do školy návykovou látku přinese, bude zajištěna a bezpečně uložena v ředitelně, s informacemi o nález /vložit do obálky, zalepit, opatřit razítkem, info o datu, času a místě nález)
- ii. nález hlásíme PČR a neprodleně zákonným zástupcům
- iii. přivoláme zákonné zástupce do školy a doporučíme řešení
- iv. přestupek ohodnotíme dle školního řádu

c. Prevence

- i. práce se třídou
- ii. konzultace a besedy
- iii. pro rodiče kontakty na odborníky, další spolupráce s rodiči

3. Záškoláctví

a. Postup řešení

- i. zákonný zástupce je povinen informovat do tří dnů třídního učitele o nepřítomnosti žáka. V případě, že se tak nestane, třídní učitel kontaktuje zákonného zástupce.
- ii. neomluvenou absenci do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru. O pohovoru provede zápis.
- iii. neomluvenou absenci nad 10 neomluvených hodin řeší mimořádná pedagogická rada školy. Informace bude zaslána i na odbor sociální ochrany dítěte.
- iv. v případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku následuje hlášení o zanedbání školní docházky na PČR.
- v. přestupek hodnotit dle školního řádu.

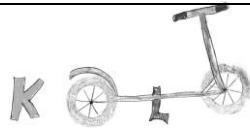
b. Prevence

- i. práce se třídou
- ii. spolupráce se zákonnými zástupci dítěte

4. Rasismus

a. Postup řešení

- i. v případě zjištění rasového či xenofobního útoku zajistí učitel okamžitě bezpečnost případné oběti

Základní škola a mateřská škola Koloděje

Lupenická 20, Praha 21, 190 16

tel.+fax: 281 970 016, e-mail: zskolodeje@email.cz

- ii. po zklidnění situace pozitivně působí na spolužáky, rozebere situaci v třídním kolektivu
 - iii. oznámí skutečnost řediteli školy, zákonným zástupcům agresora i oběti
 - iv. v opakovaných závažných případech lze kontaktovat i PČR
 - v. přestupek ohodnotit dle školního řádu
 - b. Prevence
 - i. systematická práce se třídou
 - ii. školení a besedy
 - iii. lze konzultovat i s metodikem prevence Prahy 9
- 5. Poruchy příjmu potravy**
- a. Postup řešení
 - i. po zjištění problému citlivě pracovat s žákem, zklidnit situaci
 - ii. informovat zákonné zástupce a nabídnout kontakt na odborné pracoviště
 - iii. v případě zahájení léčby, se škola bude snažit vyjít vstříc žákovi uzpůsobením výukového programu.
 - b. Prevence
 - i. systematická práce se třídou
 - ii. Skutečně zdravá škola
 - iii. besedy a školení
- 6. Sebeпоškození**
- a. Postup řešení
 - i. kontaktujeme oběť a zjistíme rozsah nebezpečí. V případě vážného zranění voláme záchrannou službu a obratem informujeme zákonné zástupce žáka.
 - ii. doporučíme rodinným zástupcům odbornou pomoc lékaře či psychologa
 - b. Prevence
 - i. systematická práce se třídou
 - ii. besedy a školení
- 7. Vandalství a ničení školního majetku a majetku třetích osob**
- a. Postup
 - i. provedeme zjištění škod na majetku
 - ii. informujeme zákonného zástupce a požadujeme úhradu či opravu způsobené škody
 - iii. přestupek ohodnotíme dle školního řádu
 - b. Prevence
 - i. systematická práce se třídou
- 8. Zajištění předmětů majících charakter zbraní a předmětů, které do školy nepatří**
- a. Postup
 - i. žákovi předmět odebereme a uložíme v ředitelně školy
 - ii. informujeme zákonného zástupce žáka a na následné schůzce předměty předáme
 - iii. v případě zbraní neprodleně informovat PČR, poté zákonné zástupce
 - iv. v případě podezření na zanedbání rodičovské péče informujeme odbor sociální ochrany dítěte
 - v. přestupek ohodnotíme v souladu se školním řádem
 - b. Prevence
 - i. systematická práce se třídou

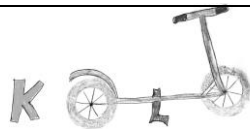
Zpracoval: Mgr. Zdeněk Dolanský – ředitel školy

Projednáno a schváleno pedagogickou radou

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ VE ŠKOLE

Jako součást Minimálního preventivního programu školy zpracován dle:

- metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, Č.j. MSMT- 22294/2013-1;
- metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28;
- navrhovaná opatření MŠMT k oblasti šikany ve školním prostředí, 2016, ve znění novějších verzí

Obsah

1. Cíl programu proti šikanování
2. Projevy šikanování
3. Zákonná opatření
 - 3.1 Právní řešení problematiky šikany
 - 3.2 Odpovědnost za žáky
 - 3.3 Ohlašovací povinnost pracovníků školy
4. Základní opatření školy při řešení šikany
 - 4.1. Další vzdělávání pedagogických pracovníků
 - 4.2 Školní metodik prevence
 - 4.3 Spolupráce se specializovanými zařízeními
 - 4.4 Spolupráce s rodiči na ochraně žáků před šikanou
 - 4.5 Školní řád
 - 4.6 Dohled nad žáky
5. Školní program proti šikanování
 - 5.1 Zmapování situace – analýza a evaluace
 - 5.2 Motivování pedagogů pro změnu
 - 5.3 Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů
 - 5.4 Užší realizační tým
 - 5.5 Postup školy při řešení šikanování
 - 5.6 Primární prevence v třídních hodinách
 - 5.7 Primární prevence ve výuce
 - 5.8 Primární prevence při mimoškolních akcích (výlety, exkurze, školy v přírodě, lyžařské kurzy)
 - 5.9 Ochranný režim
 - 5.10 Spolupráce s rodiči
 - 5.11 Školní poradenské služby;
 - 5.12 Spolupráce se specializovanými zařízeními;
6. Preventivní a kázeňská opatření
7. Kontrola
8. Plán

1. Cíl programu proti šikanování

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany došlo či ne. Všichni pedagogičtí pracovníci musí vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce.

2. Projevy šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrášovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

Mezi základní formy šikany podle typu agrese – typu nebo prostředku týrání patří:

- fyzická agrese, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti);
- verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí informačních a komunikačních technologií);
- smíšená šikana, kombinace psychické a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

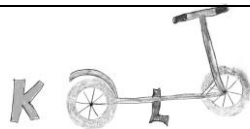
3. Zákonná opatření

3.1 Právní řešení problematiky šikany

- Prevencí rizikového chování žáků se věnuje „Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních“ (č. j. 21291/2010-28).
- Problematikou řešení projevů šikany na školách se zabývá „Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních“ (č. j. MSMT- 22294/2013-1).
- Řešení situací komplikovaného chování žáků se zabývá dále materiál MŠMT s názvem „Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách“.

3.2 Odpovědnost za žáky

Pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci školy mají jednoznačnou odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, a školním řádem jsou povinni zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku

Základní škola a mateřská škola Koloděje

Lupenická 20, Praha 21, 190 16

tel.+fax: 281 970 016, e-mail: zskolodeje@email.cz

rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu jsou povinni předcházet šikanování mezi žáky, projevy šikanování neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

3.3 Ohlašovací povinnost pracovníků školy

Pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci školy mají ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činnostech anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí;
- škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo;
- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství.

4. Základní opatření školy při řešení šikany

4.1. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Ředitel školy zajistí, aby pedagogičtí pracovníci školy se orientovali v metodice, organizaci a právní problematice šikanování. Přiměřeným způsobem jsou s touto problematikou seznamováni i nepedagogičtí pracovníci.

4.2 Školní metodik prevence

Ředitel školy zodpovídá sám za školní prevenci.

4.3 Spolupráce se specializovanými zařízeními

Pedagogové mají k dispozici kontakty na spolupráci se specializovanými zařízeními pro řešení šikany.

4.4 Spolupráce s rodiči na ochraně žáků před šikanou

Ředitel školy ve spolupráci s třídními zajistí aktivní spolupráci s rodiči na ochraně žáků před šikanou:

- webové stránky školy, tříd
- třídní schůzky,

4.5 Školní řád

Ředitel školy vydal školní řád, který obsahuje podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy

4.6 Dohled nad žáky

Ředitel školy zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky ve škole před vyučováním a o přestávkách, na vyznačených rizikových místech v prostorách školy.

5. Školní program proti šikanování

Školní program proti šikanování se dotýká všech zaměstnanců školy, žáků, nepřímo i zákonných zástupců žáků a řeší specifickou prevenci sociálně patologických jevů – šikanování.

Jednotlivé komponenty školního programu proti šikanování jsou:

5.1 Zmapování situace – analýza a evaluace

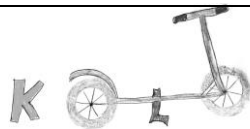
- Pedagogové mapují výskyt šikany na škole průběžně.
- Při sebemenším náznaku výskytu šikany informují ředitele školy.
- Při operativní pedagogické radě je problém ihned řešen.

5.2 Motivování pedagogů pro změnu

- Ředitel školy zajistí, aby pedagogičtí pracovníci byli seznámeni se skutečným stavem šikany na škole, viz bod 1
- Ředitel školy zajistí, aby pedagogičtí pracovníci byli seznámeni se školním programem proti šikanování, aby se s ním ztotožnili.

5.3 Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů

- Na program pedagogických rad a provozních porad zařazovat problematiku prevence šikanování. Zodpovídá vedení školy
- Kdokoli z pracovníků školy zaznamená jakékoli příznaky nezdravých vztahů a nevhodného chování mezi žáky, ihned je sdělí třídnímu učiteli nebo vedení školy – průběžně.
- Zajištění informací k prevenci šikanování na webových stránkách školy.

Základní škola a mateřská škola Koloděje

Lupenická 20, Praha 21, 190 16

tel.+fax: 281 970 016, e-mail: zskolodeje@email.cz

5.4 Užší realizační tým

- ředitel školy;
- zástupce ředitele školy;
- vychovatel školního družiny

5.5 Postup školy při řešení šikanování

Řešení počáteční šikany

- Schéma první pomoci
- Nejčastější chyby
- Postup vyšetřující osoby, má-li podezření na šikanu

Řešení brutální šikany

- Zvládnout šok a postarat se o oběť
- Přivolat pomoc
- Zabránit domluvě
- Poskytnout oběti pomoc a bezpečí
- Přivolat policii

5.6 Primární prevence v třídních hodinách

- Třídní učitelé sledují vztahy ve třídě, podílí se na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky a na zlepšení třídního klimatu – průběžně.
- Třídní učitelé seznámí žáky se školním řádem, při řešení výchovných a vzdělávacích situací odkazují na formulace školního řádu – 1x ročně, průběžně.
- Třídnické hodiny jsou věnovány diagnostice a budování zdravých vztahů v třídním kolektivu – průběžně.

5.7 Primární prevence ve výuce

Téma prevence šikanování je zpracováno do jednotlivých předmětů (člověk a společnost, prvouka, výchova ke zdraví, tělesná výchova, výtvarná výchova). Učitelé se soustředí na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky, pracují s pravidly třídy a dynamikou třídního kolektivu, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy.

5.8 Primární prevence při mimoškolních akcích (výlety, exkurze, školy v přírodě)

- Obsahem mimoškolních akcí musí být i budování zdravých vztahů v kolektivu třídy a prevence negativních jevů šikanování. Zodpovídá vedoucí mimoškolní akce při každé akci.
- Mimoškolní akce jsou náročnější na zajištění bezpečnosti žáků, proto musí být zajištěna i zvýšená bezpečnost žáků. Zodpovídají všichni pedagogičtí pracovníci při každé mimoškolní akci.

5.9 Ochranný režim

- Ředitel školy vydá školní řád, který obsahuje pravidla chování ve škole, zakazuje násilí žáků vůči spolužákům a stanoví způsob potrestání.
- Ředitel školy zajistí seznámení se školním řádem zaměstnance školy, žáky školy a jejich zákonné zástupce – 1x ročně.
- Ředitel školy vydá plán dohledů nad žáky, zaměří se na dohled pedagogů o přestávkách, před začátkem vyučování, a to hlavně v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet – 1x ročně, průběžně.

5.10 Spolupráce s rodiči

Ředitel školy zajistí informování rodičů o postupu školy proti šikaně, o možné spolupráci v případě podezření na výskyt šikany:

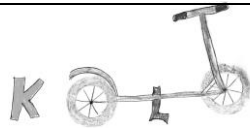
- webové stránky školy a webové stránky tříd
- informace na pravidelných třídních schůzkách s rodiči;
- možnost kontaktovat kohokoli z pedagogických pracovníků ve škole po předchozí domluvě.

5.11 Spolupráce se specializovanými zařízeními;

Ředitel školy zajistí, aby při předcházení případům šikany a při jejich řešení spolupracovali zaměstnanci školy s dalšími institucemi a orgány.

Oblasti spolupráce:

- v resortu školství – s PPP, SVP, speciálně pedagogickými centry (v případě integrovaných dětí na běžných školách);
- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie;
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou), případně s NNO specializujícími se na prevenci a řešení šikany.

Základní škola a mateřská škola Koloděje

Lupenická 20, Praha 21, 190 16

tel.+fax: 281 970 016, e-mail: zskolodeje@email.cz

Ředitel školy zajistí v souladu s vyhláškou 27/2006 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, realizaci doporučení školského poradenského zařízení.

6. Preventivní a kázeňská opatření

Za bezpečnost ve škole a v rámci vzdělávání je odpovědný ředitel školy. Při nastalých problémech projevů šikany dodržuje zásady:

- vyloučí, resp. zastaví ataky žáků;
 - přijme vhodná opatření (kontrola, hospitace v hodinách, otevřenost vůči stížnostem žáků i pracovníků školy, ...).
- Důležité je řešit situaci v zárodku a nepopírat existenci šikany již při prvních projevech.

Škola má k dispozici pro zastavení násilí agresorů běžná, ale i mimořádná nápravná opatření:

- výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy; podmíněné vyloučení a vyloučení ze školy – nelze použít v případě žáka, který plní povinnou školní docházku);
- snížení známky z chování;
- třídní učitel zpracuje individuální výchovný program pro žáka;
- ředitel školy doporučí rodičům přestup na jinou školu či dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu;
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu;
- škola umožní agresorovi individuální výchovný plán.

Při realizaci nápravných opatření je potřeba dodržet:

- škola dále pracuje s agresorem (vedení k náhledu na vlastní chování, motivy apod.) i s obětí šikany,
- v případě potřeby doporučit zákonnému zástupci péči dítěte v PPP, SVP nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů,
- pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina či menšina) apod.

Zpracoval: Mgr. Zdeněk Dolanský

Projednáno pedagogickou radou.